

Phẫu thuật mở túi nếp gấp móng (marsupialisation) điều trị viêm quanh móng mạn tính

Trang này được dịch bằng máy và chưa được bác sĩ kiểm tra. **Bản tiếng Anh** là bản chính thức.

Tóm tắt quá trình hồi phục. Tổng hợp từ 4 nghiên cứu đã công bố — tốc độ hồi phục của riêng bạn có thể khác.

CÔNG VIỆC NHẸ làm việc tại bàn, lái xe, các công việc hàng ngày	HẦU HẾT CÁC HOẠT ĐỘNG HÀNG NGÀY công việc thủ công, thể thao, phòng gym	ĐỈNH ĐIỂM CỦA KẾT QUẢ CUỐI CÙNG đau và sức mạnh
2-6 weeks Trong vòng 2 đến 6 tuần đầu, chỉ nên sử dụng ngón tay một cách hạn chế. Vết thương được cố ý để hở nhằm cho phép lành lại từ dưới lên; vì vậy cần phải thay băng thường xuyên, lâu hơn so với ca phẫu thuật có khâu. Khoảng trống giữa nếp gấp móng và móng tay thường sẽ lấp đầy trong khoảng 6 đến 8 tuần.	3 months Khoảng 3 tháng sau, khi nếp gấp móng đã lành hẳn và không còn đau khi chịu áp lực, bệnh nhân có thể bắt đầu làm việc thủ công và sử dụng ngón tay một cách bình thường.	12 months Phân móng tay là bộ phận lành chậm nhất. Tình trạng viêm quanh móng mãn tính thường khiến móng bị sần sùi, dày lên hoặc đổi màu; tình trạng này chỉ được cải thiện khi móng mới mọc ra hoàn toàn — quá trình này có thể mất tới 12 tháng. Cần đánh giá kết quả sau một năm, chứ không phải sau ba tháng.

Lý do phẫu thuật này được đề xuất

Bác sĩ Kieran Hirpara, bác sĩ phẫu thuật chi trên tại Bệnh viện tư nhân Mater Rockhampton, thường bắt đầu bằng các phương pháp ít xâm lấn nhất phù hợp với tình trạng của bệnh nhân. Chứng viêm quanh móng mạn tính là tình trạng sưng và đau kéo dài ở các nếp gấp da quanh móng. Nguyên nhân thường là do tiếp xúc nhiều lần với nước, đặc biệt là nước lạnh trong nhiều tuần liên. Điều này khiến da mềm ra và tạo điều kiện cho vi khuẩn, nấm phát triển. Chúng tôi thường thử áp dụng các biện pháp điều trị không phẫu thuật trước, chẳng

hạn như giữ cho tay luôn khô ráo, bôi thuốc mỡ hoặc uống thuốc. Nếu các phương pháp này không mang lại hiệu quả đáng kể, phẫu thuật sẽ là bước tiếp theo.

Ca phẫu thuật này được gọi là kỹ thuật mở rộng nếp gấp da quanh móng. Đây là việc tạo ra một vết mổ nhỏ ở nếp gấp da phía chân móng để mô viêm bên dưới có thể thoát dịch dễ dàng. Đôi khi, móng tay cũng được loại bỏ trong cùng một ca phẫu thuật. Mục đích là chữa khỏi chứng viêm quanh móng bằng cách giúp mô sưng phù thoát dịch mà không bị cản trở. Điều này sẽ làm giảm đau và giúp nếp gấp da quanh móng lành lại. Thông thường, bệnh nhân được bác sĩ đa khoa giới thiệu đến phòng khám của chúng tôi; nếu nhà vật lý trị liệu khuyên bạn nên đến gặp chúng tôi, bạn vẫn cần có giấy giới thiệu từ bác sĩ đa khoa để được hưởng mức hoàn trả từ Medicare.

Trước khi phẫu thuật

Bác sĩ phẫu thuật sẽ khám ngón tay của bạn và có thể chỉ định các phương pháp chẩn đoán hình ảnh như chụp X-quang, MRI hoặc siêu âm để lên kế hoạch phẫu thuật. Hầu hết bệnh nhân không cần làm thêm các xét nghiệm nào khác. Nếu bạn mắc các bệnh lý khác, bạn có thể cần xét nghiệm máu hoặc được bác sĩ gây mê – người chịu trách nhiệm về việc gây mê – thăm khám. Hãy mang theo danh sách tất cả các loại thuốc hiện đang dùng, bao gồm cả thuốc bôi và thuốc uống. Bác sĩ phẫu thuật sẽ hướng dẫn bạn những loại thuốc cần ngưng dùng trước phẫu thuật và vào thời điểm nào. Không được ăn uống trong vòng bảy giờ trước khi phẫu thuật. Chúng tôi yêu cầu thời gian này là bảy giờ thay vì sáu giờ để có thể sắp xếp ca phẫu thuật sớm hơn nếu lịch mổ được rút ngắn. Hãy nhờ ai đó đưa bạn về nhà sau phẫu thuật. Vào ngày phẫu thuật, hãy mặc quần áo thoải mái, rộng rãi.

Vào ngày phẫu thuật

Bạn sẽ đến khu vực tiếp nhận bệnh nhân phẫu thuật của bệnh viện, nơi bạn sẽ được làm thủ tục nhập viện và chuẩn bị cho ca mổ. Sau đó, bạn sẽ gặp bác sĩ gây mê – người sẽ tiến hành gây mê cho bạn. Ca phẫu thuật này được thực hiện dưới gây mê toàn thân. Đôi khi người ta còn áp dụng phương pháp chặn dây thần kinh vùng để giảm đau sau phẫu thuật; bác sĩ gây mê sẽ trao đổi với bạn về vấn đề này vào ngày hôm đó. Sau đó, bạn sẽ được đưa vào phòng mổ để tiến hành ca phẫu thuật.

Bạn sẽ tỉnh dậy tại khu vực hồi sức, nơi các điều dưỡng sẽ theo dõi tình trạng sức khỏe của bạn cho đến khi tác dụng của thuốc mê hết. Khi sức khỏe đã ổn định, tùy thuộc vào loại phẫu thuật và mức độ hồi phục, bạn sẽ được chuyển về phòng bệnh hoặc xuất viện về nhà.

Quy trình phẫu thuật

Bác sĩ phẫu thuật sẽ tạo một vết mổ nhỏ ở nếp da nằm phía dưới móng tay. Nếp da này được gọi là màng móng (eponychium). Vết mổ này giúp mô bị sưng và viêm bên dưới có thể thoát dịch ra ngoài. Mục đích duy nhất của ca phẫu thuật là để thực hiện việc này.

Đôi khi, toàn bộ nếp da phía dưới móng tay sẽ được cắt bỏ thành một khối, phương pháp này gọi là cắt bỏ kiểu en bloc. Bác sĩ cũng có thể loại bỏ luôn móng tay nếu nó bị biến dạng hoặc hư hỏng; việc này sẽ hỗ trợ quá trình lành thương của nếp da. Ca phẫu thuật cắt bỏ một dải da mỏng hình lưỡi liềm ở nếp da đã bị dày lên và viêm, giúp dịch tích tụ thoát ra ngoài mà không làm tổn hại đến mô tạo móng mới.

Sau đó, vết mổ sẽ được băng bó. Bạn sẽ về nhà với vết băng bó này, và đội ngũ y tế sẽ hướng dẫn cách chăm sóc ngón tay trong lần tái khám khoảng 10 ngày sau.

Sau khi phẫu thuật

Bạn sẽ tỉnh dậy tại phòng hồi sức, nơi các điều dưỡng sẽ theo dõi sát sao tình trạng của bạn cho đến khi thuốc gây mê hết tác dụng. Ngón tay của bạn sẽ được băng bó; chúng tôi sẽ hướng dẫn cách chăm sóc vết thương. Cơn đau sau ca phẫu thuật này thường nhẹ, và hầu hết mọi người chỉ cần dùng thuốc giảm đau thông thường là đủ. Bạn có thể vận động bình thường và sử dụng tay một cách nhẹ nhàng. Trong 24 giờ đầu sau khi về nhà, cần có người ở bên cạnh bạn. Đội ngũ y tế sẽ thông báo cho bạn biết là bạn có thể về nhà ngay hay phải ở lại bệnh viện qua đêm. Đối với hầu hết bệnh nhân, kháng sinh không cần thiết sau ca phẫu thuật này. Chúng tôi sẽ để băng gạc trên vết thương khoảng 10 ngày; vui lòng không tháo băng ra trước thời hạn đó trừ khi có chỉ định của bác sĩ. Chúng tôi sẽ thay hoặc gỡ băng khi tái khám.

Quá trình hồi phục

Trong vài ngày đầu, ngón tay của bạn sẽ có cảm giác đau nhức và hơi sưng ở vùng có vết mổ. Tình trạng này sẽ dần ổn định. Thông thường chỉ cần dùng các loại thuốc giảm đau thông thường là đủ; việc kê tay lên gối khi nghỉ ngơi cũng giúp giảm cảm giác đau nhức. Bạn có thể sử dụng tay một cách nhẹ nhàng trong các sinh hoạt hàng ngày, nhưng tuyệt đối không được ngâm tay trong nước hay gây áp lực lên vùng màng móng.

Băng gạc sẽ được giữ nguyên trong khoảng 10 ngày, vì vậy hầu hết các hoạt động thường ngày của bạn vẫn diễn ra bình thường. Bạn có thể mặc quần áo, nấu ăn và thực hiện những công việc nhẹ khi cảm thấy thoải mái. Tuy nhiên, hãy tránh các động tác nắm chặt mạnh, tránh làm việc khi tay ướt và những tác động mạnh lên ngón tay cho đến khi vết thương lành hẳn.

Khi băng gạc được tháo ra trong lần tái khám, vùng da bị tổn thương vẫn có thể đang trong quá trình hồi phục. Màng móng sẽ dần ổn định trở lại, và móng mới sẽ mọc ra từ gốc một cách chậm rãi. Bạn sẽ biết rằng

mọi thứ đang tiến triển tốt khi cơn đau giảm dần, sưng nề biến mất và bạn có thể nắm chặt, sử dụng ngón tay mà không còn cảm giác đau đớn.

Sau phẫu thuật, bạn sẽ được hướng dẫn vật lý trị liệu bởi Ruby Doolan tại Extend Rehabilitation. Cô ấy sẽ hướng dẫn các bài tập phù hợp và chế tạo nẹp nếu bạn cần.

Quá trình hồi phục có thể khác nhau tùy từng người. Thời gian hồi phục của bạn có thể không giống người khác; bác sĩ phẫu thuật và chuyên viên trị liệu sẽ hỗ trợ bạn trong suốt quá trình này.

Những biến chứng có thể xảy ra

Hầu hết bệnh nhân đều hồi phục tốt, nhưng đôi khi vẫn có thể gặp phải các vấn đề. Bác sĩ phẫu thuật và đội ngũ y tế sẽ theo dõi sát sao để phát hiện sớm bất kỳ dấu hiệu bất thường nào.

Đôi khi, tình trạng nhiễm trùng quanh móng không thuyên giảm dù đã được điều trị sớm. Nếu nhiễm trùng lan sâu vào các mô mềm của ngón tay, bạn có thể nhận thấy tình trạng sưng và đỏ lan rộng từ vùng nếp gấp móng, ngón tay nóng lên, hoặc cơn đau ngày càng tăng thay vì giảm dần. Nếu gặp phải tình trạng này, hãy gọi cho phòng khám; nếu cảm thấy mệt mỏi hoặc vùng đỏ lan rộng nhanh chóng, hãy đến phòng cấp cứu ngay.

Nhiễm trùng cũng có thể ảnh hưởng đến xương ngón tay; tình trạng này gọi là viêm tủy xương. Bạn có thể cảm thấy cơn đau âm ỉ, dữ dội không giảm khi dùng thuốc giảm đau thông thường; kèm theo tình trạng sưng và đau nhạy cảm tại vùng xương. Ngón tay có thể đỏ và nóng lên. Đây là tình trạng cần điều trị ngay, vì vậy hãy liên hệ với phòng khám trong ngày hoặc đến phòng cấp cứu nếu cơn đau trở nên nghiêm trọng.

Nếu việc điều trị sớm tình trạng nhiễm trùng vùng nếp gấp móng không mang lại hiệu quả, vấn đề có thể kéo dài. Bạn có thể thấy tình trạng sưng và đau quanh móng tái diễn trong nhiều tuần hoặc nhiều tháng; vùng da nếp gấp móng trở nên đỏ, đau nhạy cảm và dễ bùng phát khi tiếp xúc với nước. Hãy trao đổi vấn đề này trong lần tái khám tiếp theo để bác sĩ điều chỉnh phác đồ điều trị.

Nếu nhiễm trùng không được điều trị kịp thời, lớp mô nằm dưới móng – nơi móng phát triển – có thể bị tổn thương vĩnh viễn. Bạn có thể nhận thấy móng dày lên, có nhiều rãnh hoặc biến dạng, thậm chí không mọc lại được. Hãy báo cho bác sĩ biết về bất kỳ thay đổi nào như vậy trong lần tái khám.

Ca phẫu thuật có nguy cơ gây biến chứng rất thấp; khả năng tình trạng sưng và đau tái phát sau mổ cũng rất thấp. Tuy nhiên, nếu trong quá trình hồi phục bạn nhận thấy các dấu hiệu đáng lo ngại như đau tăng dần, vùng đỏ lan rộng hoặc có dịch tiết chảy ra từ vết mổ, hãy liên hệ với phòng khám ngay thay vì chờ đến lịch hẹn tiếp theo.

Bảng liệt kê các biến chứng dưới đây nêu rõ tỷ lệ xảy ra các tình trạng này nếu bạn muốn biết thông tin cụ thể.

Khi nào nên gọi cho chúng tôi

Hầu hết các ca hồi phục diễn ra suôn sẻ, nhưng có một số dấu hiệu cần được chú ý ngay lập tức. Hãy gọi cho chúng tôi nếu bạn bị sốt, vùng da quanh vết thương bị đỏ hơn hoặc có dịch tiết tăng lên, hoặc nếu cơn đau đột nhiên trở nên dữ dội. Hãy đến phòng cấp cứu nếu bạn bị sưng bắp chân, khó thở hoặc đau ngực. Hãy gọi ngay cho chúng tôi nếu ngón tay của bạn bị tê, lạnh hoặc bạn không thể cử động được. Nếu không chắc chắn, hãy gọi cho phòng khám. Chúng tôi thà nhận được cuộc gọi từ bạn sớm hơn là để bạn phải chờ đợi ở nhà.

CQ HAND + UPPER LIMB

Dr Kieran Hirpara – Specialist Orthopaedic Surgeon

Suite 2, Level 1, Mater Private Hospital Rockhampton, 31 Ward Street, The Range, QLD 4700

Phone 07 4863 6556 · office@cupperlimb.com.au · cupperlimb.com.au

Phẫu thuật mở túi nếp gấp móng (marsupialisation) điều trị viêm quanh móng mạn tính

Tỷ lệ biến chứng từ các tài liệu công bố

Được tổng hợp từ 4 nghiên cứu đã được công bố. Đây là các tỷ lệ ở cấp độ dân số, không phải là nguy cơ cá nhân của bạn — bác sĩ phẫu thuật của bạn sẽ thảo luận về những gì áp dụng cho bạn.

BIẾN CHỨNG	TỶ LỆ ĐƯỢC BÁO CÁO	GHI CHÚ
Tình trạng viêm dai dẳng hoặc tái phát.	10%	Trong loạt ca được bài tổng quan JAAOS trích dẫn, phương pháp mở túi nếp gấp móng kết hợp lấy bỏ móng đã chữa khỏi viêm quanh móng mãn tính ở 28/31 ngón tay (90%). Như vậy, khoảng 1/10 trường hợp vẫn còn âm ỉ hoặc tái phát. Viêm quanh móng mãn tính chủ yếu là do kích ứng và tiếp xúc chứ không đơn thuần là nhiễm trùng; vì vậy nếu sau phẫu thuật không giữ tay khô ráo và tránh các tác nhân gây kích ứng thì kết quả có thể mất đi.
Dị dạng móng tay.	—	Móng tay bị sần sùi hoặc dày lên; tình trạng này có thể do bệnh ban đầu gây ra hoặc do tổn thương ở mô móng. Thông thường, tình trạng này sẽ cải thiện sau một chu kỳ mọc móng, chứ không nhất thiết cần phẫu thuật thêm.
Nhiễm trùng vết thương hở.	—	Vết thương lành lại theo cơ chế thứ phát; vì vậy cần giữ vết thương sạch sẽ và khô ráo trong suốt quá trình hình thành mô hạt.
Sẹo hoặc vết lõm ở nếp gấp móng.	—	Sự thay đổi về hình dạng vùng da phía trên móng do việc cắt bỏ một mảnh mô hình lược liềm.

Tôi đã đọc thông tin này và có cơ hội đặt câu hỏi cho bác sĩ Hirpara về thủ thuật, quá trình hồi phục dự kiến và các biến chứng được liệt kê ở trên.

BỆNH NHÂN – HỌ TÊN (VIẾT RÕ)	CHỮ KÝ	NGÀY
------------------------------	--------	------